

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO
Latvijas
Nacionālā komisija

8.-14. OKTOBRIS

UNESCO
NEDĒĻA ♦ 2018
IZSTĀSTI MANTOJUMU

CEĻVEDIS

UNESCO

UNESCO
NEDĒĻA ◆ 2018
IZSTĀSTI MANTOJUMU

UNESCO ir specializēta Apvienoto Nāciju organizācijas aģentūra, kas apvieno 195 valstis visā pasaulē savstarpējai sadarbībai izglītības, zinātnes, kultūras, komunikācijas un informācijas jomā, lai sekmētu mieru, sabiedrības labklājību un ilgtspējīgu attīstību.

Latvija par UNESCO dalībvalsti kļuva 1991. gada 14. oktobrī. Sekmīgu valsts dalību UNESCO un programmu īstenošanu nodrošina UNESCO Latvijas Nacionālā komisija. Atzīmējot Latvijas pievienošanās gadadienu, katru gadu oktobrī Latvijā tiek rīkota UNESCO nedēļa, kuras laikā īpaši tiek izcelti UNESCO darbības virzieni.

Vairāk par UNESCO: unesco.org

Vairāk par UNESCO Latvijā: unesco.lv

UNESCO MANTOJUMA PROGRAMMAS

PASAULES MANTOJUMA PROGRAMMA

Pasaules mantojumu veido kultūras un dabas mantojums. Kultūras mantojums ir kultūras pieminekļi, kultūrvēsturiskas ainavas, pilsētu vēsturiskie centri, senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojamu personu darbības vietas, u.c. vietas un darbi, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība. Dabas mantojums ir ievērojami dabas pieminekļi, bioloģiskās daudzveidības elementi, ieskaitot floru un faunu, ekosistēmas un ģeoloģiskās struktūras. UNESCO pasaules nozīmīgākās kultūras un dabas mantojuma vietas, kurām piemīt īpašas nozīmes universāla vērtība, ietver Pasaules mantojuma sarakstā.

Vairāk informācijas:

<https://whc.unesco.org/>

DOKUMENTĀRĀ MANTOJUMA PROGRAMMA „PASAULES ATMIŅA”

Dokumentārais mantojums ir cilvēces kultūras mantojuma daļa, kas ietver informāciju par cilvēces, kultūru un valodu daudzveidību, kā arī vēsturē piedzīvoto pierakstītā, uzzīmētā, gravētā vai jebkādi citādi dokumentāri fiksētā veidā uz jebkāda iespējamā informācijas nesēja. Lai veicinātu dokumentārā mantojuma saglabāšanu, aizsardzību un izzināšanu, UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” ietvaros dibināts starptautisks reģistrs, kurā tiek iekļautas visai pasaulei nozīmīgas dokumentāra rakstura liecības.

Vairāk informācijas:

<https://en.unesco.org/programme/mow>

NEMATERIĀLĀ KULTŪRAS MANTOJUMA PROGRAMMA

Nemateriālais kultūras mantojums ir paražas, spēles un mutvārdu izpausmes formas, zināšanas un prasmes, kā arī ar tām saistīti instrumenti, priekšmeti, artefakti un kultūrtelpas, ko kopienas, grupas un dažos gadījumos – atsevišķi indivīdi atzīst par sava kultūras mantojuma daļu.

UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma vērtību apzināšanai un saglabāšanai ir izveidojis Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvo sarakstu un Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstu.

Vairāk informācijas:

<https://ich.unesco.org/>

IZSTĀSTI MANTOJUMU

Viens no UNESCO uzdevumiem ir veicināt pieejamu un kvalitatīvu informācijas vidi, veidojot aktīvu un kritiski domājošu sabiedrību, kas novērtē un saglabā pārmantotās zināšanas. Tādēļ šogad UNESCO nedēļas tēma ir „Izstāsti mantojumu”, kuras laikā ikviens tiek aicināts skaidrot mantojuma vērtības

un radīt tām vietu informatīvajā telpā, iesaistoties prasmīgā materiālo un nemateriālo, dabas un kultūras mantojuma vērtību dokumentēšanā, tādējādi kļūstot par Mantojuma stāstnieku.

KĀ KĻŪT PAR MANTOJUMA STĀSTNIEKU?

Pieklūsti
mantojumam!

Iepazīsties ar
mantojumu!

Izvērtē
mantojuma
nozīmi!

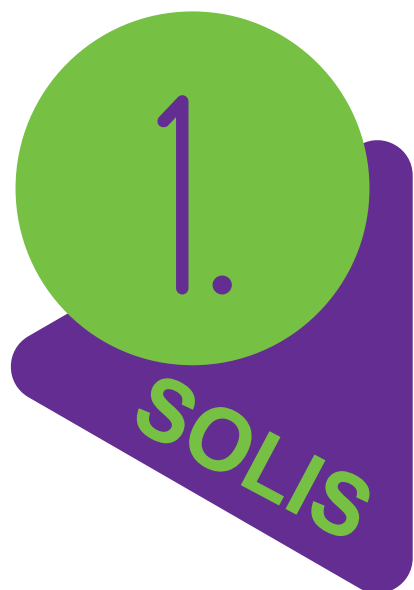

Radi
mantojuma
stāstu!

Izstāsti
mantojumu
citiem!

PIEKĻŪSTI MANTOJUMAM!

Piekļūsti plašam informācijas klāstam, ko par mantojuma vērtībām piedāvā elektroniskie resursi un datubāzes, bibliotēku un muzeju kolekcijas, kā arī pats pamani vai apzini mantojumu sev apkārt.

Piekļuve aktuālai, noderīgai un kvalitatīvai informācijai, kā arī nepastarpināta, tieša pieredze saskarsmē ar mantojumu ļauj radīt patiesāku mantojuma stāstu, kas veicina mantojuma pilnvērtīgāku saglabāšanu un veiksmīgāku tālāknodošanu.

IELŪKOJIES ŠAJOS RESURSOROS:

UNESCO Latvijas dārgumi <http://latvijasdargumi.unesco.lv>

Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka <https://www.lndb.lv>

Letonika <https://www.letonika.lv>

Kultūras kartes maršruti <https://www.kulturaskarte.lv/lv/marsruti>

Latvijas kultūras kanons <https://kulturaskanons.lv>

Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogs <http://nmkk.lv>

Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas <http://www.redzidzirdilatviju.lv>

Valsts kinofotofonodokumentu
arhīva audiovizuālo, foto un skaņas
dokumentu digitālā krātuve

u.c.

IEPAZĪSTIES AR MANTOJUMU!

Izvēlies mantojuma vērtību, kura uzrunā tevi visvairāk. Apkopo par to pieejamo informāciju un izvērtē tās saturu.

Analizē informāciju par mantojumu, atdalot pirmavotus no sekundāriem avotiem, izvērtējot to radīšanas mērķi un apstākļus, mērķauditoriju, kvalitāti un ticamību.

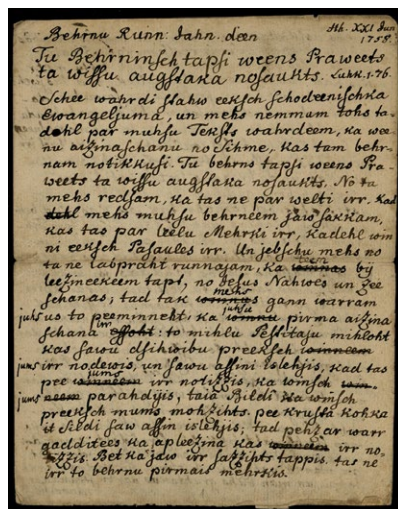
Iepazīstoties ar mantojumu, pēc iespējas aplūko to savām acīm, papildinot to ar uzticamiem sekundārajiem avotiem. Pievērs uzmanību tam, vai sekundārajam avotam ir atsauces uz pirmavotu, vai tas ir publicēts uzticamā medijā, vai ir uzrakstīts saturiski un gramatiski labā valodā.

PIRMAVOTS

ir pats mantojums
 vai tiešs tā liecinieks

Bērnu runāšana Jāņa dienā:
 hernhūtiešu svētrunas
 noraksts. B. v., 1758. gads.

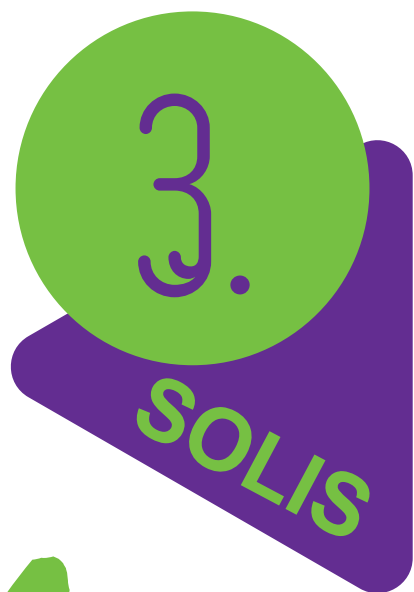
SEKUNDĀRAIS AVOTS

ir apraksts par mantojumu, kurā
 atspoguļojas autora/-u interpretācija

<http://latvijasdargumi.unesco.lv/lv/informacija-par-objektu/nacionali-noverteti-objekti/hernhutiesu-rokraksta-kolekcija-18-lidz-19-gadsimts/>

IZVĒRTĒ MANTOJUMA NOZĪMI!

Izvērtē to, kādēļ ir svarīgi par konkrēto mantojuma vērtību pastāstīt.

Vai mantojums...

- ▶ izzūd?
- ▶ piedzīvo pārvērtības?
- ▶ nekad iepriekš nav apzināts?
- ▶ nav plašākai sabiedrībai pieejams?
- ▶ ir zināms?
- ▶ nav citādi nododams citiem?

Vai tu spēj pastāstīt personīgo pieredzi vai sniegt jaunu informāciju par to?

◀◀◀◀ PIEMĒRAM!

- › Esi pamanījis pārbūves darbus Rīgas vēsturiskajā centrā vai izmaiņas Daugavas loku ainavā.
- › Pie tevis glabājas radnieku sūtītās vēstules no nometinājuma vietām Sibīrijā.
- › Cilvēki tev apkārt nezina, kas ir Johans Kristofs Broce.
- › Tu esi piederīgs suitu kopienai.
- › Tu esi piedalījies kādos no Vispārējiem latviešu Dziesmu un Deju svētkiem.

RADI MANTOJUMA STĀSTU!

Analītiski izmantojot pieejamos informācijas resursus un dažādus mediju veidus un paturot prātā mantojuma nozīmi un iemūžināšanas cēloņus, radi mantojuma stāstu.

◀◀◀◀ PIEMĒRAM!

- › Dodies pastaigā ar ģimeni gar Daugavas lokiem.
- › Nofotografē kādu Rīgas vēsturiskā centra ēku.
- › Uzfilmē videosižetu par kādu J.K. Broces kolekcijā attēlotu vietu.
- › Ieskenē savu radnieku vēstules.
- › Audioformātā ieraksti sevi dziedam suitu izloksnē.
- › Izveido bloga ierakstu par pieredzēto XXVI Vispārējos latviešu Dziesmu un XVI Deju svētkos.

IZSTĀSTI MANTOJUMU CITIEM!

- › Izmanto iegūto materiālu mācību procesā, veidojot izglītojošas lekcijas vai muzejpedagoģiskās nodarbības.
- › Parādi savu sagatavoto videosižetu ģimenei, skolas biedriem, kolēģiem un vietējai kopienai.
- › Pievieno attēlu ar izzūdošām vietām: <http://www.zudusilatvija.lv>.
- › Apzinātās mantojuma liecības saglabā ģimenes arhīvā vai nodod tās glabāšanā vietējā muzejā, bibliotēkā vai skolā.
- › Dalies ar paveikto savās vai pārstāvētās organizācijas interneta vietnēs vai sociālo tīklu vietnēs.
- › Vietnē Facebook savu profila attēlu ierāmē ar Mantojuma stāstnieka atpazīšanas zīmi.

Izstāsti mantojumu, izmantojot mirkļbirku
#unesconedela2018 !

Vairāk informācijas:
UNESCO Latvijas Nacionālā komisija
Tālrunis: +371 67325109
E-pasts: programmas@unesco.lv